

Ö V E R S I K T S P L A N F Ö R T R O L L H Ä T T A N

Översiktsplan 2013: Utställningsutlåtande

Godkänd av kommunstyrelsen
29 januari 2014

Trollhättans Stad
Kommunstyrelsens förvaltning

FÖRORD

Enligt Plan- och bygglagen ska kommunens förslag till översiktsplan ställas ut för granskning i två månader. Utställningen syftar till att ge myndigheter och övriga berörda bl.a. alla kommuninvånare möjligheter att ta del av det förslag som Kommunfullmäktige avser att anta om inte väsentliga erinringar kommer in under utställningstiden. Det ger också möjligheter att se hur de synpunkter som kom in under samrådet har tillgodosetts av Staden och vilka förändringar som vidtagits i planförslaget. Resultatet av utställningen och förändringar med anledning av de synpunkter som framförts ska redovisas i ett utlåtande. Denna rapport utgör utställningsutlåtandet.

Här redovisas när och hur utställningen gått till samt sammanfattningar av de yttranden som kommit in. Till varje yttrande redovisas kommunstyrelsen kommentarer där det bl.a. framgår på vilket sätt Staden avser att tillmötesgå dem genom att ändra planförslaget innan planförslaget förs fram till kommunfullmäktige för slutligt antagande.

Utställningsutlåtandet har sammanställts av kommunstyrelsens förvaltning, kontoret för Hållbart samhälle. Samråd under arbetets gång har skett med övriga förvaltningar samt med den politiska ledningsgruppen.

I utlåtandet bifogas Länsstyrelsens granskningsyttrande.

KOMMUNSTYRELSEN

Paul Åkerlund
Kommunstyrelsens ordförande

Håkan Falck
Chef Hållbart samhälle

SAMMANFATTNING

Sammanlagt har knappt 40 skrivelser med synpunkter samt namnlistor från boende på Lextorp inkommit i samband med utställningen. Framförallt är det organisationer som inte var nöjda med samrådets resultat som inkom med yttranden. Slutsatserna av samrådsynpunkterna är att de ger stöd för en framtida utveckling av kommunen i huvudsak enligt planförslaget. Med anledning av synpunkterna kompletteras planförslaget enligt de ändringar som redovisas i kapitel 3.

Följande punkter hanteras i ett flertal yttranden och nedan ges en sammanfattning av hur ärendena hanteras i den fortsatta planeringen.

Broar mellan kanalöarna:

Många synpunkter och förbehåll har inkommit om utbyggnadsplanerna om broar mellan kanalöarna med syfte att skapa en vatten- och naturnära promenad vid älven. Bland annat avstyrker Länsstyrelsen utbyggnadsplanerna på en rad punkter. Staden står dock fast vid sina planer om att möjliggöra för Trollhättebor och andra att promenera nära älven.

Ekholms stad:

Många synpunkter och förbehåll har inkommit om planerna om Ekholms stad. Bland annat avstyrker Länsstyrelsen det markerade utredningsområdet på en rad punkter. Staden står fast vid sin ambition om Ekholms stad men vill fortsätta genom att noggrant utreda de synpunkter som inkommit. Detta ryms dock inte inom denna översiktsplaneprocess varpå Ekholms stad kvarstår som ett utredningsområde, då Staden anser ett antal motstående intressen behöver utredas vidare innan områdets slutgiltiga användning kan fastställas.

Sakuppgifter som inkommit under samrådet och utställningen tas med i det fortsatta utredningsarbetet med Ekholms stad, där ytterligare utredningar och avvägningar avses genomföras i en kommande fördjupning av översiktsplanen.

Lextorpsparken:

Under utställningen inkom synpunkter om att flera föreningar inte är nöjda med det svar deras yttrande fick i samrådsskedet och vill göra en ny hemställan för att behålla markeringen för Lextorpsparken som naturområde. Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete).

Med anledning av uppmärksamheten avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanlagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

INNEHÅLL

Förord	1
Sammanfattning	3
Innehåll.....	4
1. Genomförande av utställningen	5
2. Inkomna yttranden och kommentarer	5
2.1 Kommunala nämnder och förvaltningar	5
2.2 Politiska partier	6
2.3 Grannkommuner.....	8
2.4 Statliga myndigheter och bolag.....	8
2.5 Regionala organ	12
2.6 Näringslivet och utbildningsorgan	12
2.7 Föreningar m.m.	13
2.8 Privatpersoner	20
3. Åtgärder med anledning av utställningen.....	22
 Bilaga 1 Länsstyrelsens granskningsyttrande	

1. GENOMFÖRANDE AV UTSTÄLLNINGEN

Kommunstyrelsen beslutade den 4 september 2013 att förslaget till "Översiktsplan 2013: Plats för framtiden" skulle ställas ut för granskning i två månader. Utställningen ägde rum under tiden 23 september – 30 november 2013. Kungörelse om utställningen var införd i lokaltidningen ttela den 20 och 28 september 2013 samt på kommunens anslagstavla och hemsida. Planförslaget var utställt i Stadshusets entréhall, på huvudbiblioteket, i Sjuntorps simhall samt på Stadens hemsida www.trollhattan.se/oversiktsplan.

2. INKOMNA YTTRANDE OCH KOMMENTARER

Sammanlagt har nästa 40 skrivelser med synpunkter samt namnlistor från boende på Lextorp kommit in i samband med utställningen. Synpunkterna sammanfattas nedan med kommunstyrelsens kommentarer till dem. Där framgår om och på vilket sätt synpunkterna tillgodoses genom att planförslaget ändras innan antagande av kommunfullmäktige. För att ta del av yttrandena i sin helhet hänvisas till Trollhättans Stads kansli.

2.1 Kommunala nämnder och förvaltningar

Utbildningsförvaltningen, 2013-10-28

Utbildningsförvaltningen har inget ytterligare att erinra än Utbildningsnämndens tidigare inlämnade synpunkter vid samrådet om segregation, nyexploateringsområden, stadsutveckling genom förtätning samt gång- och cykelstråk som de inte anser har blivit tillgodosedda.

Kommentarer

Synpunkterna har behandlats i samrådsredogörelsen. Dessa svar kvarstår.

Byggnads- och trafiknämnden, 2013-12-05

Avser inte inkomma med något yttrande.

Miljönämnden, 2013-12-18

Miljönämnden står fast vid sitt tidigare yttrande om planerna för Ekholms stad. Området är en större resurs för att skapa ett hållbart och attraktivt Trollhättan om det bevaras och utvecklas som natur- och friluftsområde.

I övrigt vill Miljönämnden markera betydelsen av att ta fram en bullerpolicy då översiktsplanens vaga formuleringar måste ersättas med en mer bindande avsiktsförklaring. Denna bör antas av kommunfullmäktige för att få en tydlig demokratisk plattform att utgå från.

Behovet om en markstrategi och markförsörjningsplan ska också anges i kapitlet om en grönblå struktur tillsammans med en text om vikten av strategiska markförvärv för att långsiktigt kunna utveckla grönområden för rekreation och friluftsliv.

Kommentarer

Staden står fast vid sin ambition om Ekholms stad som område för stadsutveckling. Arbete med en strategi för hantering av buller regleras inte av översiktsplanen men bör tillkomma för att säkerställa att förtätning av befintlig bebyggelse sker utan risk för människors hälsa. Strategi 2 kompletteras med en punkt om markstrategi.

2.2 Politiska partier

Vänsterpartiet, 2013-11-25

Partiet anser att stora delar av översiktsplanen har goda ambitioner. Gällande hållbar stadsutveckling vill man dock att Staden utökar samråd och dialog vid större nybebyggelse eller upprustning till att omfatta fler frågor, ta fram en social investeringspolitik, inrättar en kommunal bostadsförmedling, arbetar aktivt för att få bort oseriösa hyresrätter samt inför hyresstopp i allmännyttan för att hindra dubbel beskattning av hyresgästerna.

Partiet ser gärna en förtätning av staden om det görs på ett bra sätt, där platser måste bli bättre av ny bebyggelse och närmiljön stärks, att social och ekologisk hållbarhet i staden stärks samt att "döda" ytor är de som först tas i anspråk. Bostäder på Stridsbergsområdet ses som positivt. Blandade boendeformer uppmärksammas som positivt och Staden bör köpa central mark och vid markanvisning låta de som bygger hyresrätter få lägre arrende samt bygga med hyrestak.

Vidare för en stad för alla bör viktiga mötesplatser och torg utvecklas snarare än Överby Västra, Folkets Park bevaras som utflyktsmål med en stor lekplats, satsa på spontanidrott. Man vill även se en konsekvensbeskrivning ur jämställdhetsperspektiv.

Målet om 70 000 invånare år 2030 bör överges då staden kan växa i mer långsam takt, samt att varumärkesbyggande och konkurrens med andra kommuner bör tonas ner till förmån för samarbete med närliggande kommuner.

De anser att det är oärligt att locka med storslagna planer på landsbygden och framförallt i Upphärad. Istället bör Staden satsa på en samordnad bostadspolitik för landsbygd och mindre orter, arbeta för en fungerande kollektivtrafik på landsbygden och att utveckla besöks- och turismnäringen samt värna allemansrätten.

Kommentarer

Översiktsplanen förespråkar mer dialog i efterkommande planeringsskeden, men kan inte reglera detta. Bl. a. utifrån "Strategi och handlingsplan för ökad samhällsgemenskap", fattade Kommunstyrelsen i maj 2013 beslut om att anta riktlinjer för Trollhättans sociala investeringsfond. Fonden kan ses som ett redskap i en omvandling att betrakta tidiga insatser för barn och ungdomar som sociala investeringar istället för kostnader, vilket är den vanliga definitionen på en social investeringspolitik. Arbetet med en sådan omvandling är i sig en process som kommer att gå över flera år, och inrättandet av fonden kan utgöra ett första steg i den riktningen.

Översiktsplanen hanterar inte frågor om markanvisning, hyrestak eller fastighetspris. Inköp av centrala fastigheter hanteras i Stadens markstrategi som avses tas fram under 2014. Översiktsplanens inriktning är att det i första hand är redan ianspråktagen mark som ska byggas vid förtätning, samt att kringliggande områden utvecklas i takt med förtätningen och att blandade boendeformer främjas.

Stadens arbetar för att både centrum och Överby ska utvecklas, och planen framhäver vikten av tilltalande och öppna offentliga miljöer. Folkets Park föreslås bevaras som stadspark kombinerat med evenemangspark, men planen styr inte dess detaljerade innehåll.

Målet om 70 000 invånare år 2030 är ett politiskt mål som ligger till grund för översiktsplanearbetet. Gällande planerna för landsbygden och Upphärad arbetar Staden aktivt för att få till ett tågstopp och tillsammans med det en utveckling av orten. Översiktsplanen kan inte lova utveckling, men den redovisar de ambitioner Staden arbetar utifrån.

Lextorp-Velanda S-förening, 2013-11-29

Ställer sig bakom Villaägarnas skrivelse (se under rubrik "2.7 Föreningar m.m." daterat 2013-11-12) om att Lextorpsparken ska markeras som naturområde på översiktsplanekartan. Man ställer sig frågande till att det 2003 gick att skydda Lextorpsparken som naturreservat men inte 2013, och undrar om reglerna har ändrats. Lextorpsparken behöver förbli obebyggd utifrån områdets psykosociala situation och den detaljplanelagda byggnationen i kv. Blåvingen.

Kommentarer

Parken har aldrig skyddats som naturreservat, men markerades som "stadsdelspark" i översiktsplanen från 2003. För svar på Villaägarnas skrivelse hänvisas till kommentarer under rubrik "2.7 Föreningar m.m." daterat 2013-11-12.

Miljöpartiet, 2014-01-28

Partiet anser att stor hänsyn måste tas till kommuninvånarnas synpunkter, framförallt i fallet med Lextorpsparken, och anser att de boende i södra Lextorps unisona åsikt om sin närmiljö och grönytor borde gett större intryck än vad som kan utläsas av samrådsredogörelsen.

Vidare stöder man Länsstyrelsens uppfattning om att klassa grönmarkerade områden som "stora opåverkade områden", samt uppfattningen om att Ekholms stad är olämpligt. Partiet stöder Miljönämndens yttrande i denna fråga.

Partiet anser att Länsstyrelsen påpekande under rubriken "Förändrat klimat" i samrådsredogörelsen, som handlar om klimatrisker och beredskap har grovt underskattats i svaret. Riskerna för Trollhättan i samband med den pågående klimatförändringen handlar inte bara om dagvatten, vilket förvaltningen tydligen anser, utan om Trollhättans utsatta läge i samband med ökande vattennivåer i Väneren och därmed sammanhängande ökande vattenflöden i Göta Älv samt den ökade erosion som blir följden. Referensen endast till dagvattenproblematiken förvånar.

Kommentarer

Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete). Med anledning av uppmärksamheten från de närboende avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanelagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

Inget ställningstagande görs i översiktsplanen om att de på karta A: "Framtida mark- och vattenanvändning i Trollhättans kommun" markerade grönområdena ska klassas som stora opåverkade områden då en del av dessa gröna områden är mycket små, vidare görs bedömningen att områdenas värden tydligt framgår med den befintliga markeringen. Länsstyrelsen har inte påtalat Stadens ställningstagande i sitt utställningsutlåtande. Staden står fast vid sin ambition om Ekholms stad men vill fortsätta genom att noggrant utreda de synpunkter som inkommit i en fördjupad översiktsplan.

Skredriskproblematiken utmed Göta Älv utifrån ökade vattenflöden beskrivs i översiktsplanen utifrån den kartläggning Statens geotekniska institut genomförde 2011. Länsstyrelsen återkom inte i frågan i sitt utställningsutlåtande.

2.3 Grannkommuner

Grästorps kommun, 2013-11-21

Grästorps kommun konstaterar att översiktsplanen inte i någon utsträckning påverkar Grästorps framtida planering på något negativt sätt. Man saknar dock en beskrivning av kollektivtrafikkopplingarna mellan Trollhättan och Grästorp och vidare mot Skövde. Grästorp klassificeras nu enligt SKL som en förort till en större stad (Trollhättan), vilket kommer bli än mer påtagligt i framtiden. 1 500 personer pendlar från Grästorp till bl.a. Trollhättan och vidare mot Uddevalla och Göteborg, medan 500 personer pendlar åt motsatt håll. Det finns alltså goda utsikter för båda kommunerna att öka sin tillväxt i symbios bland annat med hjälp av goda kommunikationer.

Kommentarer

Kollektivtrafiken till Grästorp och vidare i Skaraborg finns beskrivet mer utförligt i "Översiktsplan 2013: Planeringsförutsättningar". Vid arbetet med kommande trafikstrategi kommer dessa frågor diskuteras på nytt och i större detalj.

Essunga kommun, 2013-11-27

Ingen erinran.

Vänersborgs kommun, 2013-11-29

Ingen erinran.

Lilla Edets kommun, 2013-12-02

Kommunen ser positivt på att samordna vindkraftsutbyggnad för att undvika en opassande utbyggnad. Vindbruksområdet vid Häggsjön får inte påverka Lilla Edets kommun med buffertzon och kommunen önskar bjudas in till samråd vid vindkraftsutbyggnad över 150 meter inom 15 km från Lilla Edets kommungräns.

Kommentarer

Vindbruksområde Häggsjön ströks ur plan under bearbetningen mellan samrådet och utställningen.

Uddevalla kommun, 2013-12-03

Ingen erinran.

2.4 Statliga myndigheter och bolag

Länsstyrelsen i Västra Götaland, 2013-11-22

Allmänt framhåller Länsstyrelsen att översiktsplanens övergripande inriktning på att förtäta befintliga tätorter för att utveckla den täta blandstaden och ta vara på existerande infrastruktur är en strategi som ger förutsättningar för en god hushållning med mark och energi.

Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 12 kap PBL i ett senare planeringsskede. Yttrande är en del av översiktsplanen och ska tillfogas planen när den antagits (ÄPBL 1987:10).

Länsstyrelsens sammanvägda bedömning avseende förslaget om exploatering Ekholms stad med 100 bostäder är att det inte är av så stor allmän nytta att det överväger de negativa konsekvenserna utifrån vattenvårdssynpunkt, strandskyddets syften, riksintresse för friluftsliv och kulturmiljövård, samt barriäreffekten i den grönblå strukturen genom älvrummet. Vidare görs bedömningen att utbyggnad av Ekholms stad omöjliggör att vattenförekomsten Göta Älv når satta miljö kvalitetsnormer.

Vid genomförande av Ekholms stad och broar mellan kanalöarna anser Länsstyrelsen att påverkan på riksintresse för kulturmiljövård och friluftsliv skulle påverkas påtagligt. Broarna mellan öarna skulle kräva en arkeologisk förundersökning, och Länsstyrelsen är i detta översiktliga skede tveksamma till att nyttan med exploateringen kan anses större än lämningens kulturella värde.

Gällande utformningen av Nya Älvstaden behöver stor hänsyn tas till befintliga och planerade kommunikationsstråk samt markföroreningar för att kunna tillgodose riksintresse för kommunikation (sjöfart och järnväg) samtidigt som en god bebyggd miljö måste återkommas. Bullerfrågan och andra riskfaktorer från leder med farligt gods behöver utredas noggrant.

Bebyggelse i anslutning till Göta Älv behöver säkerställas i kommande planskeden med hänsyn till boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

För riksintresse sjöfart är det viktigt att tillgänglighet och framkomlighet inte påverkas negativt av nya exploateringsområden eller broförbindelser, utifrån en ny slussled som innebär fler och eventuellt större fartyg samt nya godsslag. Länsstyrelsen bedömer att de större vägarna av riksintresse har beaktats och tillgodosetts i planen, samt att riksintressen för kulturmiljövård och friluftsliv tillgodoses utanför centralorten samt att alla riksintressen för naturvård tillgodoses. För järnvägens del är det viktigt att framförallt exploateringen inom Nya Älvstaden har tillräckligt respektavstånd till befintlig järnväg.

Kommunen har gjort en mycket bra genomgång av förutsättningarna för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i Trollhättan och Länsstyrelsen ser positivt på att man avser detaljplanlägga det utpekade LIS-området, samt att det finns en naturinventering som underlag. Utifrån fornlämningsbilden i området bör det första steget vara en arkeologisk utredning.

De geotekniska säkerhetsriskerna skulle kunna beskrivas översiktligt ytterligare i någon mån, framförallt med kompletterande information om säkerhetsrisker utanför Göta Älv.

Kommentarer

Ekholms stad: Staden står fast vid sin ambition om Ekholms stad som område för stadsutveckling, men vill förtydliga att något preciserat antal tilltänkta bostäder inte anges i översiktsplanen då detta är en av de saker som ska utredas vidare inom klassningen som utredningsområde. Sakuppgifter som inkommit under samrådet tas med i det fortsatta utredningsarbetet med Ekholms stad, där ytterligare utredningar och avvägningar avses genomföras i en kommande fördjupning av översiktsplanen. Ekholms stad konsekvensbeskrivs mer i detalj i kommande fördjupningar. Markering införs i översiktsplanen att Staden och Länsstyrelsen har olika uppfattning i frågan.

Broar mellan kanalöarna: Broar mellan kanalöarna ligger kvar i planen. Kommande utredningar ser över kostnader för utgrävningar mm, då Staden ser ett stort värde i att tillgängliggöra gröna miljöer. Naturvärden, kulturvärden, avgränsning och berörda öar utreds vidare i kommande studier. Markering införs i översiktsplanen att Staden och Länsstyrelsen har olika uppfattning i frågan.

Nya Älvstaden: Staden är väl medveten om markföroreningsproblematiken på Källstorps industriområde och de befintliga stabilitetssäkerhetsfrågorna, vilket kommer utredas vidare innan detaljpaneläggning sker. Vidare måste ett nytt läge för Hjul kvarnelundsbron utredas då Sjöfartsverket inte längre kan godkänna den tidigare utredda placeringen, vilket kommer påverka utbyggnaden i hög grad. Byggnation av bostäder föreslås inte i direkt anslutning till befintlig järnväg vilket är positivt både för järnvägens framtid och möjligheterna att skapa en god boendemiljö avseende buller och risker med farligt gods.

LIS-område vid Sjölanda: *Staden kommer att undersöka de arkeologiska förutsättningarna vidare i samband med detaljplaneläggning. Texten kompletteras.*

Ras- och skredrisk: *Karta med utdrag ur Stadens GIS-system med jordmåner och stabilitetskartlagda områden införs i planen. Mer detaljerad stabilitetsosäkerhetshantering hanteras i senare skede. För stabilitetsrisker för Göta Älv redovisas separat karta.*

Texten korrigeras utifrån Försvarmaktens önskemål.

Svenska Kraftnät, 2013-09-27

Hänvisar till inkommet yttrande vid samrådet med tillägget att den markförlagda likströmsförbindelsen som planerades genom Trollhättan som en del av SydVästlänkens västra del är inte längre aktuell.

Svenska Kraftnät har inga invändningar mot översiktsplanen så länge Svenska Kraftnäts rekommendationer beaktas vid åtgärder kring de kraftledningarna som är av betydelse för rikets elförsörjning.

Kommentarer

Kraftledningarna med en 150 m buffertzona redovisas som "Område med risk för störande omgivningspåverkan" där den störande verksamheten ska fredas mot etableringar som kan påverka dess bevarande och utveckling negativt.

Försvarmakten, 2013-11-04

Påpekar att objekt klassas som höga om de överstiger 20 meter utanför samlad bebyggelse och 45 meter inom samlad bebyggelse. Stoppområdet kring Såtenäs flygflottilj är felaktigt beskrivet, då Försvarmakten inte medger några höga objekt. Vidare bifogas en föreslagen textkorrigering av skrivningen i konsekvensbeskrivningen. I övrigt har Försvarmakten inget att erinra på förslaget.

Kommentarer

Texten korrigeras.

Sveriges geotekniska institut, 2013-11-22

Anser att geotekniska förutsättningar och därav föranledda säkerhetsfrågor ska redovisas översiktligt för kommunen. Materialet kan kompletteras med MSBs, före detta Räddningsverkets, kartläggning från 2000. Redovisning bör ske av områden där det finns förutsättningar för att stabiliteten kan vara begränsande i samband med utbyggnad eller hur redan kända områden med låga säkerheter mot stabilitetsbrott för befintlig bebyggelse hanteras.

Kommentarer

Karta med utdrag ur Stadens GIS-system med jordmåner och stabilitetskartlagda områden införs i planen. Mer detaljerad stabilitetsosäkerhetshantering hanteras i senare skede. För stabilitetsrisker för Göta Älv redovisas separat karta.

Trafikverket, 2013-11-22

Trafikverket anser att översiktsplanen inte har konkretiserats utifrån synpunkter framkomna i samrådsyttrandet, framförallt vad gäller en ny placering av Hjulqvarnelundsbron samt tågstopp vid NÅL och i Upphärad. Man uttrycker skepsis över att Upphärad ska kunna växa för att bli tillräckligt stort för att få ett tågstopp, samt viss tveksamhet till området kring Hultsjön som utbyggnadsområde för bostäder.

Trafikverket hade framförallt gärna sett att de utpekade områdena för ny stadsbebyggelse i Nya Älvstaden och Ekholm hade utretts närmare för att ge mer tydliga rekommendationer. Planeringsunderlag för trafik, buller och risker saknas eller är föråldrade vilket gör att flera

viktiga frågor hänskjuts in i framtiden. Sammantaget medför detta risken för att översiktsplanen blir mer en "önskelista" och mindre vägledning.

Kommentarer

Staden delar Länsstyrelsens samlade bedömning om att vägarna av riksintresse har beaktats och tillgodosetts i översiktsplanen. Vidare saknar Staden ett resonemang från Trafikverket hur man arbetar utifrån fyrstegsprincipen för att uppnå statens transportpolitiska mål där investering i ny infrastruktur utgör det fjärde och sista steget.

Staden avser påbörja arbetet med en trafikstrategi utifrån TRAST-modellen tidigt 2014, samt även påbörja utredning kring hantering av bostäder och bullriga miljöer, där vi även inväntar statens pågående utredningar. Då tågstoppen vid NÄL och Upphärad är Stadens vision men kräver samarbete med flera parter under många år ryms inte detta inom översiktsplanens ram, men fortgår i andra former där Staden ser tågstoppet i Upphärad som en möjlighet för regional utveckling på landsbygden och inte endast något som gagnar orten. Staden delar Trafikverkets uppfattning att Riskhanteringsplanen för de centrala delarna bör uppdateras, vilket dock inte ryms inom arbetet med översiktsplanen.

Energimyndigheten, 2013-11-22

Ingen erinran. Myndigheten upplyser om nationella klimat- och energimål.

SGU, 2013-11-22

Ser det som viktigt att Staden identifierar vilka geologiska aspekter som är särskilt viktiga för just oss och hur dessa aspekter kan påverka planeringen och behovet av hänsynstagande, t.ex. vid klimatanpassningsåtgärder eller gruvverksamhet. Ser positivt på utpekandet av områden där störande verksamheter prioriteras men saknar utpekande av område för störande verksamhet för bergtäkten i Åsaka-Velanda.

Kommentarer

Karta med utdrag ur Stadens GIS-system med jordmåner och stabilitetskartlagda områden införs i planen. Mer detaljerad stabilitetsosäkerhetshantering hanteras i senare skede. För stabilitetsrisker för Göta Älv redovisas separat karta. Översiktsplanen redovisar att ökande nederbördsmängder ses som den största effekten av klimatförändringar för Staden, vilket hanteras i Stadens riktlinjer för dagvattenhantering.

Vattenfall Eldistribution AB, 2013-11-22

Ingen erinran.

Vattenfall Vattenkraft AB, 2013-11-22

Vattenfall Vattenkraft vill understryka att Olidans kraftstation är otvetydigt ett industriminne, men även i allra högsta grad en pågående industriell verksamhet för energiproduktion. Det finns inget motsatsförhållande till att utveckla området för turism etc., men åtgärderna får anpassas till att inte motverka den pågående driften och underhållet av verksamheten i kraftverket. Vidare bör kartan på s 39 justeras då den kan bli missvisande i sin justeringsgrad. Tillgängligheten till befintlig beredskapsväg inom området "Tippen" får inte inskränkas.

Kommentarer

Beskrivningen för omvandlingsområde 3 och 4 korrigeras och kartan i strategi 5: Ett levande industriminne i världsklass korrigeras.

2.5 Regionala organ

Fyrstads Flygplats AB, 2013-11-26

Flygplatsen önskar att befintliga höjdrestriktioner för bebyggelse tydliggörs i planen. I konsekvensbeskrivningen bör det även framgå att även höjdrestriktioner är en faktor som avgör hur man planerar bebyggelse.

Kommentarer

Konsekvensbeskrivningen korrigeras och kartan "Planeringsförutsättningar" med redovisade höjdbegränsningar tillfogas översiktsplanen.

2.6 Näringslivet och utbildningsorgan

Fastighets AB Balder, 2013-11-18

Balder vill vara med och utveckla Trollhättan, inte minst då de nyligen ökat sitt fastighetsbestånd till att även omfatta bostäder. De anser att signalerna inte är tydliga om vad Staden vill med centrum, framförallt rörande handelsfrågorna. En dialog mellan fastighetsägare och staden i dessa frågor ses som nödvändig.

Balder ser positivt på planens inriktning mot förtätning med boende som föreslås centralt, men anser inte att det räcker för att fylla centrum, Överby och Innovatum med aktiva besökare. De noterar också att handeln har tagit ett steg tillbaka i föreslagen översiktsplan jämfört med föregående, framförallt vad gäller handeln i centrum. Vidare lyfts frågetecken kring Odenhusets framtida användning, då tal om bostadsbyggnation förekommit från tjänstemannahåll inom Staden.

Kommentarer

Sedan framtagandet av föregående översiktsplan 2003 har "Styrdokument för centrumplanering" antagits av kommunfullmäktige 2011-12-19. I dokumentet redovisas gågatan som ett astråk för handeln samt för nöjesliv. Vidare redovisas Föreningsgatan, Magasinsgatan, Spannmålgatan och Olof Palmes gata som stråk som ska förstärkas. Översiktsplanen hänvisar till detta dokument som ligger till grund för Stadens fortsatta arbete med centrum. Arbetet pågår och ska intensifieras kring förtydligandet av roller för centrum, Överby respektive Innovatum, där dialog med fastighetsägare, näringsidkare m.fl. ses som en mycket viktig del.

Rörande Odens framtid ger översiktsplanen inga konkreta svar på dess framtida användning, men generellt förespråkas påbyggnation av befintliga byggnader, där lämpligt, som ett sätt att förtäta centrum med ytterligare bostäder.

Centrumbolaget CITY Trollhättan, 2013-11-26

Saknar skrivningar från föregående översiktsplan där frågan om handel i centrum utvecklades djupare och beskrevs mer konkret. CITY Trollhättan ett tätare boende i stadskärnan, men anser inte att det löser handels problem i stadens mitt, då stora handelsytor släppts fram på annat håll. CITY Trollhättan ser handeln i stadskärnan som en viktig parameter i stadens utveckling, och ser av den anledningen också att dagens situation för handeln i centrum är ett problem och ett problem för staden och kommunen som helhet. Föreningen undrar om denna insikt inte delas av översiktsplanens förslagsställare.

Kommentarer

Översiktsplanen förespråkar en kraftig förtätning av centrala staden med ökat antal boende samt att en blandad stad ska skapas med en variation av funktioner, där handeln i centrum ses som en viktig del. De intentioner som redovisades i översiktsplanen 2003 har vidarearbetats i och med arbetet med "Styrdokument för Centrumplanering" om antogs av kommunfull-

mäktige 19 december 2011, där tankarna handelns plats i centrum och utvecklingsstråk redovisas mer i detalj. Översiktsplanen hänvisar till detta dokument som ligger till grund för Stadens fortsatta arbete med centrum. Arbeta pågår och ska intensifieras kring förtydligandet av roller för centrum, Överby respektive Innovatum, där dialog med fastighetsägare, näringsidkare m.fl. ses som en mycket viktig del.

Trollhättan Handel, 2013-11-21

Externhandeln växer och centrumhandlarna har svårt att klara konkurrensen. Enligt Trollhättan Handel kommer cityhandeln inte med egen kraft att kunna ta tillbaka sin förlorade marknadsandel. Receptet heter förtätat boende som tillsammans med ökade aktiviteter och kulturupplevelser kan göra centrum mer levande under de flesta av dygnets timmar.

Trollhättan Handel anser att fler personer som bor i centrum är en garant för ökad handel och servide. Bostäder nära kanalen och Resecentrum bör prioriteras. De anser även att bostäder bör byggas på i Hjul kvarnelundsparken med avsikt att få fler personer att bo nära centrum. Evenemangsparken och campingen kan då placeras på västra sidan älven. Det kommer att medföra en oerhörd förstärkning av centrum och dess näringsliv och kultur. Det är viktigt att förtätningen kan starta så snart som möjligt samt att bostäder byggs i Hjul kvarnelundsparken.

Kommentarer

Översiktsplanen förespråkar en kraftig förtätning av centrala staden med ökat antal boende samt att en blandad stad ska skapas med en variation av funktioner, där handeln i centrum ses som en viktig del. Arbeta pågår och ska intensifieras kring förtydligandet av roller för centrum, Överby respektive Innovatum, där dialog med fastighetsägare, näringsidkare m.fl. ses som en mycket viktig del.

Stadens står fast vid att bebyggelse inom Nya Älvstaden framförallt ska lokaliseras till den västra sidan älven.

2.7 Föreningar m.m.

Riksbyggen Trollhättehus 15, 2013-11-11

Är inte nöjd med det svar deras yttrande fick i samrådsskedet och vill med skärpa göra en ny hemställan, då Staden inte gick dem till mötes för att behålla markeringen för Lextorpsparken som naturområde. Bostadsrättsföreningen vill framföra att de är stolta över sitt område i nuvarande form (Lextorpsparkens nuvarande yta ca 17 ha) och trivs där. Att förändra nuvarande översiktsplan och exempelvis ånyo aktualisera bebyggelseplaner för Lextorpsparken skulle påverka de boende mycket negativt och skulle betraktas som en ovärderlig och irreparabel förlust av frihet och livskvalitet i deras närmiljöområde. Vidare beskrivs områdets artrikedom, särskilt häckande fåglar, och skyddsvärda biotoper.

Föreningen vill att Staden bifaller begäran att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskydd området så väl uppfyller och förtjänar då Lextorpsparken i sin nuvarande form och yta inklusive den gamla kraftledningsgatan utgör ett mycket viktigt närrekreationsområde och upplevelseskog för barn, samt att Artskyddsförordningen och Miljöbalkens 7:e kapitel (skydd av områden) § 4 även är ett starkt skäl till att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskyddet.

Kommentarer

Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid

syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete). Med anledning av uppmärksamheten avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanelagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

Villaägarna Lextorp genom Sture Karlsson, samt 235 namnunderskrifter från boende på Lerbäckevägen, Dagfjärilsvägen, Stenlidenvägen, Kälkfjärilsvägen och Lextorpsvägen, 2013-11-12

Är inte nöjd med det svar deras yttrande fick i samrådsskedet och vill med skärpa göra en ny hemställan, då Staden inte gick dem till mötes för att behålla markeringen för Lextorpsparken som naturområde. Bostadsrättsföreningen vill framföra att de är stolta över sitt område i nuvarande form (Lextorpsparkens nuvarande yta ca 17 ha) och trivs där. Att förändra nuvarande översiktsplan och exempelvis ånyo aktualisera bebyggelseplaner för Lextorpsparken skulle påverka de boende mycket negativt och skulle betraktas som en ovärderlig och irreparabel förlust av frihet och livskvalitet i deras närmiljöområde. Vidare beskrivs områdets artrikedom, särskilt häckande fåglar, och skyddsvärda biotoper.

Föreningen vill att Staden bifaller begäran att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskydd området så väl uppfyller och förtjänar då Lextorpsparken i sin nuvarande form och yta inklusive den gamla kraftledningsgatan utgör ett mycket viktigt närrekreationsområde och upplevelseskog för barn, samt att Artskyddsförordningen och Miljöbalkens 7:e kapitel (skydd av områden) § 4 även är ett starkt skäl till att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskyddet.

Kommentarer

Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete). Med anledning av uppmärksamheten avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanelagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

Samfällighetsföreningen Frostfjärilen, 2013-11-14

Är inte nöjd med det svar deras yttrande fick i samrådsskedet och vill med skärpa göra en ny hemställan, då Staden inte gick dem till mötes för att behålla markeringen för Lextorpsparken som naturområde. Bostadsrättsföreningen vill framföra att de är stolta över sitt område i nuvarande form (Lextorpsparkens nuvarande yta ca 17 ha) och trivs där. Att förändra nuvarande översiktsplan och exempelvis ånyo aktualisera bebyggelseplaner för Lextorpsparken skulle påverka de boende mycket negativt och skulle betraktas som en ovärderlig och irreparabel förlust av frihet och livskvalitet i deras närmiljöområde. Vidare beskrivs områdets artrikedom, särskilt häckande fåglar, och skyddsvärda biotoper.

Föreningen vill att Staden bifaller begäran att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskydd området så väl uppfyller och förtjänar då Lextorpsparken i sin nuvarande form och yta inklusive den gamla kraftledningsgatan utgör ett mycket viktigt närrekreationsområde

och upplevelseskog för barn, samt att Artskyddsförordningen och Miljöbalkens 7:e kapitel (skydd av områden) § 4 även är ett starkt skäl till att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskyddet.

Kommentarer

Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete). Med anledning av uppmärksamheten avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanlagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

Trollhättehus nr 13, 2013-11-19

Är inte nöjd med det svar deras yttrande fick i samrådsskedet och vill med skärpa göra en ny hemställan, då Staden inte gick dem till mötes för att behålla markeringen för Lextorpsparken som naturområde. Bostadsrättsföreningen vill framföra att de är stolta över sitt område i nuvarande form (Lextorpsparkens nuvarande yta ca 17 ha) och trivs där. Att förändra nuvarande översiktsplan och exempelvis ånyo aktualisera bebyggelseplaner för Lextorpsparken skulle påverka de boende mycket negativt och skulle betraktas som en ovärderlig och irreparabel förlust av frihet och livskvalitet i deras närmiljöområde. Vidare beskrivs områdets artrikedom, särskilt häckande fåglar, och skyddsvärda biotoper.

Föreningen vill att Staden bifaller begäran att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskydd området så väl uppfyller och förtjänar då Lextorpsparken i sin nuvarande form och yta inklusive den gamla kraftledningsgatan utgör ett mycket viktigt närrekreationsområde och upplevelseskog för barn, samt att Artskyddsförordningen och Miljöbalkens 7:e kapitel (skydd av områden) § 4 även är ett starkt skäl till att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskyddet.

Kommentarer

Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete). Med anledning av uppmärksamheten avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanlagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

Trollhättans Skid- och Orienteringsklubb (TSOK), 2013-11-27

Föreningen har på senare år sett hur friluftsområden väster om staden bebyggts, men är positiva till att Björndalsravinen är markerad som "Bevarande, tätortsnära friluftsområde", att översiktsplanen hänvisar till friluftsplanen samt att golfbanan som var med i översiktsplan 2003 nu har utgått. Området får inte minskas ytterligare då det är nära den minsta storlek

som möjliggör en vettig användning av området för TSOK:s verksamhet. Föreningen delar den uppfattning som presenteras i friluftsplänen om Björndalsterrängen.

Dialogen mellan Staden och intressenter avseende friluftsområden är viktig, för att försäkra Trollhättans invånare möjligheten till ett nära och rikt varande i naturen.

Kommentarer

Översiktsplanen förhåller sig till Stadens friluftspan, ingen förändring av avgränsningen förväntas ske. Dialog med föreningar förs i samband med utvecklingen av stadsdelen Lärketorget.

Samfällighetsföreningen Apollofjärilen, 2013-11-27

Är inte nöjd med det svar deras yttrande fick i samrådsskedet och vill med skärpa göra en ny hemställan, då Staden inte gick dem till mötes för att behålla markeringen för Lextorpsparken som naturområde. Bostadsrättsföreningen vill framföra att de är stolta över sitt område i nuvarande form (Lextorpsparkens nuvarande yta ca 17 ha) och trivs där. Att förändra nuvarande översiktsplan och exempelvis ånyo aktualisera bebyggelseplaner för Lextorpsparken skulle påverka de boende mycket negativt och skulle betraktas som en ovärderlig och irreparabel förlust av frihet och livskvalitet i deras närmiljöområde. Vidare beskrivs områdets artrikedom, särskilt häckande fåglar, och skyddsvärda biotoper.

Föreningen vill att Staden bifaller begäran att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskydd området så väl uppfyller och förtjänar då Lextorpsparken i sin nuvarande form och yta inklusive den gamla kraftledningsgatan utgör ett mycket viktigt närrekreationsområde och upplevelseskog för barn, samt att Artskyddsförordningen och Miljöbalkens 7:e kapitel (skydd av områden) § 4 även är ett starkt skäl till att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskyddet.

Kommentarer

Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete). Med anledning av uppmärksamheten avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanlagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

Trollhättehus 17, 2013-11--28

Är inte nöjd med det svar deras yttrande fick i samrådsskedet och vill med skärpa göra en ny hemställan, då Staden inte gick dem till mötes för att behålla markeringen för Lextorpsparken som naturområde. Bostadsrättsföreningen vill framföra att de är stolta över sitt område i nuvarande form (Lextorpsparkens nuvarande yta ca 17 ha) och trivs där. Att förändra nuvarande översiktsplan och exempelvis ånyo aktualisera bebyggelseplaner för Lextorpsparken skulle påverka de boende mycket negativt och skulle betraktas som en ovärderlig och irreparabel förlust av frihet och livskvalitet i deras närmiljöområde. Vidare beskrivs områdets artrikedom, särskilt häckande fåglar, och skyddsvärda biotoper.

Föreningen vill att Staden bifaller begäran att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskydd området så väl uppfyller och förtjänar då Lextorpsparken i sin nuvarande form och yta inklusive den gamla kraftledningsgatan utgör ett mycket viktigt närrekreationsområde

och upplevelseskog för barn, samt att Artskyddsförordningen och Miljöbalkens 7:e kapitel (skydd av områden) § 4 även är ett starkt skäl till att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskyddet.

Kommentarer

Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete). Med anledning av uppmärksamheten avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanlagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

Trollhättehus 14, 2013-11--28

Är inte nöjd med det svar deras yttrande fick i samrådsskedet och vill med skärpa göra en ny hemställan, då Staden inte gick dem till mötes för att behålla markeringen för Lextorpsparken som naturområde. Bostadsrättsföreningen vill framföra att de är stolta över sitt område i nuvarande form (Lextorpsparkens nuvarande yta ca 17 ha) och trivs där. Att förändra nuvarande översiktsplan och exempelvis ånyo aktualisera bebyggelseplaner för Lextorpsparken skulle påverka de boende mycket negativt och skulle betraktas som en ovärderlig och irreparabel förlust av frihet och livskvalitet i deras närmiljöområde. Vidare beskrivs områdets artrikedom, särskilt häckande fåglar, och skyddsvärda biotoper.

Föreningen vill att Staden bifaller begäran att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskydd området så väl uppfyller och förtjänar då Lextorpsparken i sin nuvarande form och yta inklusive den gamla kraftledningsgatan utgör ett mycket viktigt närrekreationsområde och upplevelseskog för barn, samt att Artskyddsförordningen och Miljöbalkens 7:e kapitel (skydd av områden) § 4 även är ett starkt skäl till att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskyddet.

Kommentarer

Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete). Med anledning av uppmärksamheten avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanlagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

Trollhättans Fornminnesförening/Strömslundsföreningen, 2013-11-29

Vidhåller sina synpunkter från samrådsskedet att både Ekholms stad och byggandet av broar mellan till kanalöarna ska utgå ur vidare planering. Hänvisar till Länsstyrelsens och Miljönämndens samrådsyttranden och ifrågasätter att Staden inte tagit i beaktande de negativa konsekvenserna av dessa projekt, eller de höga kostnader som krävs för dess genomförande som t.ex. kostnad för arkeologisk utredning.

Kommentarer

Staden hade till utställningsskedet markerat Ekholms stad som ett utredningsområde för att fortsätta utreda nyttor och kostnader samt andra konsekvenser av att utveckla området med vattennära boende. Staden står fast vid sin ambition och avser arbeta vidare med frågan. Broar mellan kanalöarna ses som en viktig del i att göra centrala naturområden och älven mer tillgängliga för allmänheten med syfte att främja friluftsliv och befolkningens hälsa. Ambitionen med att skapa möjligheter att promenera mellan kanalöarna kvarstår, där kostnader utreds i ett senare skede, tillsammans med fornminnesbilden. Risker med att tillgängliggöra öarna för Trollhättebor och andra kommer diskuteras vidare. I den översiktliga planeringen hanteras inte markägofrågor.

Västergötlands Botaniska förening, 2013-11-29

Vidhåller sina åsikter angående eventuell exploatering av Älvrummet i Trollhättan som angavs i samrådsskedet. Därutöver anses att området uppfyller kriterierna för naturreservat eftersom området är av riksintresse för natur- och kulturvård.

Kommentarer

Staden vidhåller sitt svar om att Staden står fast vid sin ambition om Ekholms stad men vill fortsätta genom att noggrant utreda de synpunkter som inkommit i en fördjupad översiktsplan. Broar mellan kanalöarna ses som en viktig del i att göra centrala naturområden och älven mer tillgängliga för allmänheten med syfte att främja friluftsliv och befolkningens hälsa. Ambitionen med att skapa möjligheter att promenera mellan kanalöarna kvarstår. Risker med att tillgängliggöra öarna för Trollhättebor och andra kommer diskuteras vidare.

Inledande diskussioner har förts med Miljödepartementet om att inrätta Älvrummet som naturreservat. Efter vidare undersökningar valde dock Staden att inte gå vidare med frågan, bl.a. utifrån svårigheter i avgränsningen av reservatet. Två reservat har sedan 2003 bildats inom området för att säkerställa de högsta naturvärdena.

Trollhättans Naturskyddsförening, 2013-11-29

Vidhåller sina synpunkter från samrådsskedet och vill framförallt trycka på att föreningen säger nej tack till broar mellan öarna, då detta skulle skada naturen och djurlivet på öarna. Staden måste fundera på hur många som kan tänkas besöka öarna och under vilka årstider, och vilka konsekvenser detta kan ge för fågellivet, nedskräpning, skadegörelse och skada på fornminnen. Vad vinner kommuninvånarna på att kunna gå till öarna vid vilken tid som helst? Fördelarna överväger inte nackdelarna.

Vi säger även nej tack till en evenemangspark för 10 000 besökare i området vid Hjulksvarnelund och Folkets Park, då detta skulle inkräkta alltför mycket på den etablerade parken och vara ett störande moment för de närboende.

Kommentarer

Broar mellan kanalöarna ses som en viktig del i att göra centrala naturområden och älven mer tillgängliga för allmänheten med syfte att främja friluftsliv och befolkningens hälsa. Ambitionen med att skapa möjligheter att promenera mellan kanalöarna kvarstår, där kostnader utreds i ett senare skede, tillsammans med fornminnesbilden. Risker med att tillgängliggöra öarna för Trollhättebor och andra kommer diskuteras vidare.

Staden står fast vid att en kombinerad evenemangs- och stadspark ska utvecklas vid Folkets Park och Lunnen. I detta arbete kommer hänsyn tas till befintlig vegetation.

Cykelfrämjandet, 2013-12-02

Vänder sig mot översiktsplanens avsaknad av trafik- och energimål som inte bygger på vetenskaplig grund. Detta innebär att de allmänna skrivningarna målar upp ett tilltalande Troll-

hättan medan de åtgärder som föreslås inom trafik och energi resulterar i en stad med fortsatt trängsel, trafikbuller, skadliga luftpartiklar och ett endast marginellt minskat fossilberoende.

Cykelfrämjandet anser att det är en logisk kullerbytta när en resvaneundersökning ska tas fram för att sätta framtida transportmål, då dessa mål behöver bygga på vetenskaplighet, vilket gör att detta inte är en grund för att lämna synpunkter i samrådsskedet obeaktade. Genom att hänvisa till en framtida transportstrategi flyttas viktiga men svåra frågor för trollhättebornas framtida miljö och livsvillkor bort från en demokratisk genomlysning i översiktsplanen där de egentligen hör hemma.

Cykelfrämjandet yrkar på att synpunkterna tillgodoses och att de delar av planen som saknar vetenskaplig grund omarbetas. Eventuella avsteg från vetenskapliga grunder bör motiveras. Vi tror att trollhätteborna har större nytta av en plan som vilar på vetenskap och beprövad erfarenhet inom trafik och energi än en plan som dikteras av andra hänsyn.

Kommentarer

Fysisk planering är ingen exakt vetenskap. Verkligheten är mer komplex än vad vetenskapen kan redogöra för utan att själv bli svår att använda. Översiktsplanens strategi med ökande andelar gång-, cykel- och kollektivtrafik bygger på dels miljömässiga aspekter men även på rent stadsbyggnadsmässiga. Planen uttrycker en ambition mot vilken Staden strävar och ska inte läsas som en handlingsplan från ett nuläge till ett önskat mål. Kommunstyrelsen beslutade den 23 oktober 2013 att ta fram en trafikstrategi för hållbart resande i Trollhättans kommun. Den i samrådsredogörelsen omtalade färdmedelsfördelningsanalysen förväntas rapporteras i början av 2014 och kommer ligga till grund för fortsatt arbete. Att påverka transportsystemet är en långsiktig process som kräver kunskaper om nuläget. Denna nulägesbeskrivning kommer i arbetet med trafikstrategin hanteras i förhållande till kommunala, regionala, nationella och internationella mål.

Översiktsplanen vilar på erfarenheter från trafik- och energiområdet där en tätare stad med en blandning av funktioner generellt ses bidra till minskat transport- och bilbehov.

Riksbyggen Brf Snabbvingen, 2013-12-02

Är inte nöjd med det svar deras yttrande fick i samrådsskedet och vill med skärpa göra en ny hemställan, då Staden inte gick dem till mötes för att behålla markeringen för Lextorpsparken som naturområde. Bostadsrättsföreningen vill framföra att de är stolta över sitt område i nuvarande form (Lextorpsparkens nuvarande yta ca 17 ha) och trivs där. Att förändra nuvarande översiktsplan och exempelvis ånyo aktualisera bebyggelseplaner för Lextorpsparken skulle påverka de boende mycket negativt och skulle betraktas som en ovärderlig och irreparabel förlust av frihet och livskvalitet i deras närmiljöområde. Vidare beskrivs områdets artrikedom, särskilt häckande fåglar, och skyddsvärda biotoper.

Föreningen vill att Staden bifaller begäran att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskydd området så väl uppfyller och förtjänar då Lextorpsparken i sin nuvarande form och yta inklusive den gamla kraftledningsgatan utgör ett mycket viktigt närrekreationsområde och upplevelseskog för barn, samt att Artskyddsförordningen och Miljöbalkens 7:e kapitel (skydd av områden) § 4 även är ett starkt skäl till att formellt ge Lextorpsparken det långsiktiga bevarandeskyddet.

Kommentarer

Riktlinjerna för hanteringen av grönytor vid förtätning har ytterligare framhävts där grönkonsekvensbedömning införs som en kommunövergripande rekommendation vid åtgärder inom grönområden i bebyggda miljöer. Området införs inte som parkmark i översiktsplanen, utan detaljerad bedömning görs vid framtida arbete med planbesked (extern förfrågan) eller vid syftesbeskrivningen i detaljplaneskedet (internt planarbete). Med anledning av uppmärksam-

heten avser Staden att inventera området i arbetet med Stadens Naturvårdsplan, enligt en standardiserad mall för naturvärdesbedömning. Om området uppfyller de kriterier som undersöks läggs området in i Naturvårdsplanens objektsbeskrivning, vilken tillsammans med andra kommunala planer ligger till grund för genomförandet av översiktsplanen. Området är idag detaljplanelagt med användningen Natur, vilket innebär att en ny detaljplan måste upprättas innan byggnation kan påbörjas. Under ett detaljplanearbete genomförs alltid samråd med sakägare.

2.8 Privatpersoner

Jan-Erik Herranen, 2013-09-26

Saknar planering för hur Staden ser på el-bilsanvändning, samt el-cykel och el-moped, utifrån placering av laddstationer och vilken typ av laddning som ska finnas tillgänglig. Saknar även planering för utspridning av tankstationer för biogas.

Kommentarer

Fem platser redovisas på karta B där placering av drivmedelsstation anses lämpligt. Översiktsplanen styr inte frågor om vilket drivmedel som används. Planering för ökad el-bilsanvändning och biogasbilar hanteras inom Stadens arbete med energiplan och miljö kvalitetsmål, där aktiviteter finns redovisade i Stadens energiplan från 2012.

Nils-Erik Eriksson, 2013-09-30

Anser att stadens parker och planteringar förfaller, och att parker och planteringar bör användas som turistmagneter. Då en stad som är välskött och inbjudande ger bestående intryck är det bättre reklam för staden än annonser.

Kommentarer

I översiktsplanen anges att parker och grönområden ska utvecklas i takt med den bebyggda miljön. När fler personer nyttjar en park ökar slitaget vilket kräver ökat underhåll. Vidare skapar en tätare befolkningsstruktur bättre underlag för underhåll.

Lisa, 2013-10-03

Anser att vårt centrum saknar både värme och charm, och att detta behöver åtgärdas bl.a. för att få ungdomar att tycka centrum är trevligt. Allén bör tas bort, fler bänkar och bord, förändrad lekplats vid Ählnäs samt att något bör göras åt Odens fasad.

Kommentarer

Inom Trollhättans Stad pågår arbete med upprustning av centrum. Översiktsplanen pekar på att stor vikt ska läggas på utformningen av offentliga miljöer och fasader, samt att centrum ska förtätas kraftigt med nya byggnader och funktioner. Översiktsplanen reglerar dock inte själva utformningen, men synpunkterna tas med i Stadens fortsatta arbete med centrum.

Bernt Eveborn, 2013-11-11

Anser att älven och dess vackra omgivningar, samt andra mjukare värden är det som lockar storstadsbor att bosätta sig i Trollhättan. Dessa får då inte förstöras och för att öka Trollhättans attraktionskraft måste vi ta vara på det unika med miljön längs älven och den stadsmiljö som ännu inte är alltför hårt exploaterat. Att bygga kompakta höga hus, vilket leder till ökad närtrafik, parkeringsbehov och mindre areal grönt per person motverkar detta. Källstorps industriområde bör bebyggas då marken redan är ianspråktagen, men Knorren och området för Ekholms stad borde bevaras som grönområden. Marken vid Källstorps industriområde måste saneras, och inte att grönområden bebyggs istället för sanering. Staden måste även som markupplåtare ställa tuffare krav på den som får byggrätt, och att det inte går för fort vid planering och byggnation.

Kommentarer

Området kring älven ska utvecklas med människan i fokus. Förtätning leder i förlängningen till ett minskat resebehov, vilket även påverkar behovet av parkering och effekterna av närtrafik. För att Trollhättans centrum ska upplevas som tryggt och attraktivt behövs bland annat ett större folkliv, vilket fler boende i centrum ger. De specifika byggnaderna ska planeras noga och grönområden ska bevaras och utvecklas i hög grad. Då sanering av Källstorps industriområde är mycket dyrt bedömer Staden att ytterligare områden behöver bebyggas för att få ekonomi i projektet utan att saneringen ska behöva skattefinansieras. Delar av Knorren, framförallt längs strandlinjen avses bevaras för att även i framtiden utgöra möjlighet för rekreation. Ekholms stad markeras i översiktsplanen som utredningsområde vilket innebär att frågan kommer utredas närmare innan beslut tas om mark- och vattenanvändningen i området.

Lena Svanzen, 2013-11-13

Anser att det är viktigt med mindre och större skogspartier i både villaområden och vid hyreshus. Det är därmed riktigt illa när det planeras bostäder på platser där hus redan finns och därmed får sin vackra omgivning försvinner. Som avskräckande exempel nämns höghus vid kanalen, kv Björnbäret och byggnationen vid Göteborgsvägen, där lugna grönområden försvunnit i och med byggnation.

Natur och boendemiljö är viktigt för alla. Trollhättan kallas miljöstad, då borde vi leva upp till det. Staden kan växa åt alla håll, men där det inte stör det befintliga för de som redan bor där. Även torget skulle må bra av inslag av växtlighet. Sluta skövla nu innan det är försent.

Kommentarer

Översiktsplanens grundtanke är utveckling och förtätning av befintliga bebyggelseområden. Detta utifrån att om ingen ny byggnation skulle tillkomma i befintlig miljö skulle staden behöva spridas ut över stora områden, vilket kräver att stor andel mark tas i anspråk. Vidare skulle detta innebära längre sträckor mellan bostaden, servicefunktioner och arbetsplats/skola vilket kräver längre transporter samt ökade kostnader för kollektivtrafik, vägbyggen, ledningsdragnings mm.

Planen föreslår i första hand att redan ianspråktagen mark ska bebyggas, och all byggnation på grönytor ska föregås av en grönkonsekvensbeskrivning där den samlade samhällsnyttan av byggnationen ska överstiga nyttan med grönområdets bevarande eller utveckling. Staden ser positivt på att komplettera bostadsområden med underrepresenterade boendeformer.

Frank Andersson, 2013-12-02

Kommunledningen uppmanas att ånyo gå igenom de skrivelser från boende runt Hultsjön gällande "Projekt Liljedal" med berörda nämnder och förvaltningar. Att exploatera området runt Hultsjön är helt förkastligt ur miljö-, trafik-, buller- och hälsosynpunkt med tanke på trafiken i närheten. 2003 bedömdes området som ett viktigt friluft- och strövområde.

Kommunikationen mellan politiker, tjänstemän och kommunens invånare måste förbättras. Den maktfullkomlighet som ibland kommer till uttryck måste beivras. De bästa resultaten inom alla områden uppnås genom seriösa samtal mellan de inblandade och inte styrda av ena parten i en riktning. Glöm målet om att växa till 70 000 invånare innan de nu högaktuella problemen är lösta. Om inte detta sker kommer ytterligare sociala problem uppstå med växande dryga kostnader. Bygg ändamålsenliga bostäder som unga och mindre bemedlade medborgare kan hyra.

Vore tacksam för ett sammanträffande för ett seriöst samtal som förhoppningsvis kan leda till att "Projekt Liljedal" avförs ur översiktsplan 2013.

Kommentarer

Majoriteten av det nu detaljplanelagda området i Liljedal redovisades i översiktsplan 2003 som framtida bostadsområde. I detaljplaneprocessen har de olika intressena vägts mot varandra. Planen har efter överprövning vunnit laga kraft och inom arbetet med denna översiktsplan görs ingen annan tolkning än att området är fortsatt lämpligt för bostadsbyggnation.

3. ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV UTSTÄLLNINGEN

Slutsatserna av samrådsynpunkterna är att de ger stöd för en framtida utveckling av området i huvudsak enligt planförslaget. Med anledning av synpunkterna avses dock planförslaget kompletteras inför utställningen avseende följande:

- De kommunövergripande rekommendationerna kompletteras med en skrivning om grönkonsekvensbedömning vid förtätning av befintliga bebyggelseområden.
- Kommentar om arkeologisk undersökning vid detaljplaneläggning i Sjölanda tillfogas planen.
- Komplettering på plankartan för kommunen för störningsområde kring järnvägen då denna fallit bort i utställningsskedet.
- Korrigering av kartor i utbyggnadsstrategin.
- Komplettering i av text-, bild- och kartmaterial avseende sakuppgifter.
- Två fall (Ekholms stad och broar mellan kanalöarna) där Staden och Länsstyrelsen inte delar uppfattning markeras i planen.
- Den områdesvisa beskrivningen för O 3 och O 4 korrigeras med förtydligande att den pågående verksamhetens förutsättningar måste tas hänsyn till.
- En jordartskarta tillfogas de kommunövergripande rekommendationerna.
- Strategi 5: "En besöksvänlig kommun med industriminne i världsklass" döps om till "En besöksvänlig kommun med ett levande industriminne i världsklass".
- Kartan i strategi 5 korrigeras.
- Konsekvensbeskrivningen av riksintresset för vindbruk stryks ut konsekvensbeskrivningen då riskintresset utgått efter beslut fattat av Energimyndigheten den 16 december 2013.

Håkan Falck
Chef Hållbart samhälle

Emma Josefson
Planarkitekt

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Matti Lagerblad
Planarkitekt
010-22 45 497
matti.lagerblad@lansstyrelsen.se

GRANSKNINGSYTTRANDE Diarienummer
2013-11-21 401-31178-2013

Sida
1(7)

Trollhättans Stad
Stadskansliet

trollhattans.stad@trollhattan.se

Översiktsplan för Trollhättans kommun, Västra Götalands län

Utställningshandlingar daterade augusti 2013

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 4 kap 9 § plan- och bygglagen (ÄPBL 1987:10). Yttrandet är en del av översiktsplanen och skall därför fogas till planen då den antagits.

Sammanfattning

Allmänt vill Länsstyrelsen framhålla att översiktsplanens övergripande inriktning på att förtäta befintliga tätorter för att utveckla den täta blandstaden och ta vara på existerande infrastruktur är en strategi som ger förutsättningar för en god hushållning med mark och energi.

Länsstyrelsens sammanvägda bedömning avseende förslaget om exploatering ut i Göta älv (Ekholms stad) inte är av så stor allmän nytta att det överväger de negativa konsekvenserna utifrån vattenvårdssynpunkt, strandskyddets syften, riksintresset friluftsliv och kulturmiljövård, samt barriäreffekten i den grönbå strukturen genom älvrummet. Beträffande riksintressena för friluftsliv och kulturmiljövård kopplat till Göta Älv bedömer Länsstyrelsen att påverkan på dessa riksintressen kan riskera att bli påtaglig om kommunen genomför förslagen om Ekholms stad och broförbindelser mellan öarna.

När det gäller utformningen av Nya Älvstaden behöver stor hänsyn tas till befintliga och planerade kommunikationsstråk samt markföreningar för att kunna tillgodose riksintressena för kommunikationer och sjöfart samtidigt som en god bebyggd miljö behöver åstadkommas.

Gällande miljö kvalitetsnormer för vattenförekomsten Göta älv enligt 5 kap MB har riskerar att överträdas till följd av planen.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner kan samordnas på ett lämpligt sätt.

Bebyggelse i anslutning till Göta Älv behöver säkerställas i kommande planskeden med hänsyn till boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Riksintressen

Riksintresseavgränsningen för friluftsliv i Göta älv

Kommunen har uppmärksammat att den geografiska avgränsningen av riksintresset för friluftsliv avseende Göta älv inte innefattar trafikkanalen och nuvarande slussar. Kommunen föreslår att riksintresseområdet utvidgas till att även omfatta trafikkanalen. Motivet för detta är att en stor del av kärnvärdena består i det rörliga båtlivet, vilket möjliggörs genom slussning i trafikkanalen. Länsstyrelsen har för sin del inget att erinra mot det förslag på utökning av befintligt riksintresse för friluftsliv som kommunen föreslår. En översyn av friluftslivets riksintresseanspråk pågår för närvarande. Den konkreta justeringen av gränsen i anslutning till trafikkanalen och slussarna i Trollhättan kommer att hanteras inom ramen för arbetet med översynen. Länsstyrelsen kommer i januari 2014 att redovisa sina, och kommunernas, förslag till ändringar till Naturvårdsverket.

Ekholms stad och värdena i Göta älv

När det gäller förslaget till exploatering av bostäder i Göta älv (Ekholms stad) i förhållande till riksintresset för friluftslivet, i kombination med strandskyddets syften, uppstår en uppenbar konflikt. Länsstyrelsen anser att förslaget om Ekholms stad innebär en mycket olycklig barriär i det sammanhängande vatten- och landområdet kring Göta älv som utgör en viktig grönbå struktur genom hela centralorten. I praktiken skulle exploateringen av Ekholms stad innebära att den strandnära upplevelsen och kopplingen med vattnet på västra sidan av älven skulle skäras av helt. Länsstyrelsen bedömer att nyttan av det hundratal bostäder som skulle tillkomma ute i Göta älv inte kan motivera den skada som uppstår på de värden som finns i området och i Göta älv för friluftsliv, djur- och växtliv, dricksvattenkvalitet och kulturmiljön.

Ekholms stad och förenlighet med strandskyddet

Länsstyrelsen bedömer vidare att de dispensmöjligheter från strandskyddet som anges för Ekholms stad, nämligen att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse, inte är tillämpligt. Denna dispensmöjlighet förutsätter att bostadsbehovet inte kan tillgodoses utanför strandskyddat samt att djur- och växtlivet påverkas inte på ett oacceptabelt sätt och allmänhetens tillgång till strandområden försämras inte. Länsstyrelsen konstaterar att översiktsplanen innehåller förslag på utbyggnad av cirka 6000 bostäder sammantaget. Att med dessa förutsättningar hävda att de hundra bostäderna i Göta älv skulle vara nödvändiga att uppföra inom strandskydd och riksintresse för friluftsliv är inte motiverat utifrån ett långsiktigt hushållningsperspektiv.

Ekholms stad och broar mellan öarna i förhållande till kulturmiljövården

Påverkan på riksintresset för kulturmiljövården inom Trollhättans sluss- och kanalområde, med anledning av planerad bostadsbebyggelse och broförbindelser mellan öarna, riskerar att bli påtaglig. Området utgör ett av kärnvärdena i riksintresset med såväl stenåldersboplatserna som Ekholma. Mot bakgrund av den omfattande kända fornlämningsbilden i anslutning till Ekholms stad och kanalöarna kommer det att krävas omfattande arkeologiska

utredningar både i vatten och på land. Länsstyrelsen är tveksam till om ingreppen i denna mycket väl bevarade kulturmiljö är tillåtlig med utgångspunkt från kulturminneslagen.

På samtliga öar i älven har det funnits stenåldersbosättningar med en ålder på uppskattningsvis mellan 2000 och 4000 f kr. Några riktiga utgrävningar har inte gjorts förutom på Slottsön på 1930-talet och i början av 1960-talet. Eftersom flera av öarna har registrerade fornlämningar kommer detta att kraftigt begränsa möjligheten att anlägga promenad- och vandringsstigar. Fornlämningarna skyddas inte endast mot skador och borttagning utan det är också förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd t.ex. grusa en gångstig på eller i deras närhet. Ett sådant tillstånd förenas sannolikt med villkor om att man måste göra en förundersökning, alternativt slutundersökning på exploatörens bekostnad. Detta gäller under förutsättning att nyttan av exploateringen kan anses överstiga lämningens kulturella värde, vilket Länsstyrelsen i detta översiktliga skede är mycket tveksam till.

Länsstyrelsen vill också betona att kulturminneslagens krav på att bevara och skydda kulturmiljöer delas av alla. Det innebär att kommunen i detaljplaneringen kan komma att behöva frångå intentioner i översiktsplanen för att tillgodose exempelvis fornlämningsmiljöer.

Riksintresset sjöfart

För en framtida möjlighet till utveckling av Vänersjöfarten och riksintresset sjöfarten på Göta älv med fler fartyg och eventuellt också betydligt större fartyg samt nya godsslag är det viktigt att tillgänglighet och framkomlighet i farleden inte påverkas negativt. Det är därför viktigt att till exempel nya broförbindelser och bostadsbebyggelse i anslutning till Göta Älv anpassas till sjöfartens intressen så att ett effektivt utnyttjande av farleden inte försvåras.

Vägar av riksintresse

Länsstyrelsen bedömer att de större vägarna av riksintresse har beaktats och tillgodosetts i översiktsplanen. De nya bostadsområden som kan komma att beröra influensområdet för en väg kan studeras mer i detalj i kommande detaljplanering.

Järnväg av riksintresse

Utifrån järnvägstrafikens synvinkel är det viktigt att lokaliseringen av nya bostäder sker med väl tilltagen respektavstånd till järnvägen så att utnyttjandet av anläggningen inte försvåras eftersom järnvägstrafiken är ett mycket angeläget intresse av nationell betydelse. Denna aspekt är viktig att beakta i allmänhet men i synnerhet för utbyggnadsförslaget kring Nya Älvstaden.

Broar mellan öarna i Göta älv utifrån naturvärden

Förslaget att göra de orörda och oexploaterade öarna i Göta älv tillgängliga med broar innebär stora risker för att det kan uppstå skador på den biologiska mångfalden. Dessa öar utgör troligen värdefulla biotoper för bl.a. fåglar, just för att de är opåverkade av människor. Att göra dessa öar tillgäng-

liga för människor skulle tränga undan det rika djur- och växtliv som uppstår i områden där land och vatten möts. Utifrån ett friluftsperspektiv är det också svårt att motivera ingreppen i naturmiljöerna i älven mot bakgrund av att tillgången till befintliga friluftsområden kring älven är mycket god. Länsstyrelsen ser också en uppenbar risk för att detta stråk skulle leda till ett hårt slitage av det värdefulla älvrummet. Även Sjöfartsverket, i egenskap av markägare, anser inte att det är lämpligt att göra ytterligare öar tillgängliga för allmänheten.

Övriga riksintressen för friluftsliv och kulturmiljövård utanför centralorten har tillgodosetts på ett tillfredsställande sätt.

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen för naturvård kan tillgodoses.

Länsstyrelsen förutsätter att riksintresset för kulturmiljövård och friluftsliv i anslutning till Göta älv tillgodoses i kommunens fortsatta planarbete.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer vatten

Vid ett genomförande av översiktsplanen riskerar Göta älv att påverkas i negativ riktning vilket minskar möjligheten att uppnå fastställda miljö kvalitetsnormer. Detta gäller i första hand den ekologiska potentialen i Göta älv (sträckan mellan Slumpån och Stallbackaån) som på grund av fysisk exploatering bedöms kunna påverkas negativt. Den verksamhet som bedöms ha störst inverkan, i förhållande till den allmänna nyttan, är Ekholms stad. Här finns motstående intressen att beakta, utöver miljö kvalitetsnormerna, såsom exempelvis strandskydd, dricksvattentäktens kvalitet samt grunda bottnar som är viktiga för den biologiska mångfalden. Den typen av grunda vikar i Göta älv är ovanliga och är en viktig lokal för bland annat fisk och fågelliv. Det är viktigt att den ekologiska statusen för Göta älv kan förbättras från dagens status som måttlig till god som är satt som kvalitetskrav till år 2021. En exploatering som innebär en direkt fysisk påverkan på älven är inte på något sätt i linje med de ambitioner som arbetet med vattendirektivet och inrättandet av vattenskyddsområde siktar mot. Länsstyrelsen avstyrker därför planerna på bebyggelsen vid Ekholms stad med utgångspunkt från att Göta älv utgör ett mycket starkt allmänt intresse utifrån vattenförvaltnings synpunkt. Göta älv är av allmänt intresse för en betydligt större region än enbart för Trollhättan. Det kommunala intresset av cirka 100 bostäder i Ekholms stad väger enligt Länsstyrelsens bedömning väsentligt lägre än det allmänna intresset av att skydda dricksvattentäkten Göta älv.

LIS-område vid Sjölanda

Kommunen har gjort en mycket bra genomgång av förutsättningarna för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i Trollhättan. Ett LIS-område pekas ut vid Trehörningen strax norr om samhället Sjuntorp. Övergripande ser Länsstyrelsen att detta är ett lämpligt område för bebyggelseutveckling för att stärka tätorten Sjuntorp med ett ökat befolkningsunderlag för offentlig

och kommersiell service. Länsstyrelsen ser positivt på att man avser att detaljplanelägga området och att det finns en naturinventering som underlag. I strandnära områden där det inte finns någon befintlig bebyggelse bör den fria passagen uppgå till cirka 50 meter. Det är viktigt att lövträd bevaras och bäckmiljöer med värdefull omgivande miljö lämnas oexploaterad. Med tanke på fornlämningsbilderna finns det troligen fler såväl gravar som boplatser inom området som man måste ta hänsyn till i en kommande planering. Första steget här är en arkeologisk utredning.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som även berör andra kommuner kan samordnas på lämpligt sätt.

Samverkan över kommungräns i olika angelägenheter gynnar som regel en kommuns utveckling. Länsstyrelsen föreslår att kommunen fortsatt samverkar i ett regionalt perspektiv vad gäller kommunikationer, bostadsförsörjning och offentlig service åt medborgarna.

Hälsa och säkerhet

Nya Älvstaden utifrån risk- och hälsosynpunkt

Möjligheterna att bebygga bostäder i området Källstorp i Nya Älvstaden hänger i stor utsträckning på möjligheterna att kunna avhjälpa de markföroreningar som kan finnas i området för att uppnå riktvärdena för känslig markanvändning. Förutsättningarna för bostäder i Nya Älvstaden är även i stor utsträckning avhängigt av om det går att lösa en godtagbar boendemiljö med avseende på buller och risker från järnväg, vägar, eventuell ny vägbro över älven samt från sjöfarten.

Geotekniska säkerhetsfrågor

De geotekniska säkerhetsriskerna skulle kunna beskrivas översiktligt ytterligare i någon mån, framför allt kompletterande information om säkerhetsrisker utanför Göta älv. Områden med begränsad stabilitet som kan vara begränsande i samband med utbyggnad eller för redan befintlig bebyggelse bör redovisas. Länsstyrelsen hänvisar till yttrande från SGI.

Bebyggelse och människor i anslutning till kraftledning

Svenska Kraftnät förtydligar i sitt yttrande vissa rekommendationer ur ett elsäkerhetsperspektiv, vilka är viktiga att beakta i den fysiska planeringen.

Allmänt

Planeringsförutsättningarna

Försvarmaktens intressen

Försvarmakten har i sitt yttrande förtydligat sina anspråk och riksintressen för totalförvarets militära del och hur detta kan formuleras i översiktsplanen. Försvarmaktens yttrande behöver beaktas inför översiktsplanens antagande.

Beredning, deltagande

De synpunkter och krav som Länsstyrelsen tidigare framfört i ett samrådsyttrande daterat den 18 mars 2013 har i stort beaktats respektive tillgodosetts.

Andra statliga sektorsmyndigheter, som i samrådsskedet framfört synpunkter, har efter bearbetning av planförslaget beretts tillfälle till förnyade ställningstaganden. Nu inkomna yttranden från sådana myndigheter överlämnas till kommunen tillsammans med detta granskningsyttrande för kännedom.

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från Statens geotekniska institut, Trafikverket, Försvarmakten, Svenska Kraftnät, Energimyndigheten och Vattenfall Eldistribution AB. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Detta granskningsyttrande har beslutats av länsöverdirektör Agneta Kores efter föredragning av planarkitekt Matti Lagerblad. I den slutliga handläggningen har även samhällsbyggnadsdirektör Christer Abrahamsson, naturvårdshandläggare Maria Ericsson, vattenvårdshandläggare Daniel Johansson, miljöskyddshandläggare Sten Wolme, handläggare skydd- och säkerhet Ulf Gustavsson, antikvarie Susanne Axelsson, landsbygdshandläggare Stefan Gustafsson deltagit. Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 12 kap PBL i ett senare planeringsskede.

Agneta Kores

Agneta Kores

Matti Lagerblad

Matti Lagerblad

Yttranden för kännedom från:

Statens geotekniska institut, daterat 2013-10-17, Trafikverket, daterat 2013-11-07, Svenska Kraftnät, daterat 2013-09-27, Energimyndigheten, daterat 2013-11-11, Vattenfall Eldistribution AB, daterat 2013-10-29 och Försvarmakten, daterat 2013-11-04.

Kopia till:

Trafikverket
Boverket
Västra Götalandsregionen
Jernhusen AB, Region Väst
Lantmäterimyndigheten
Luftfartsstyrelsen
Västarvet
Sjöfartsverket, Sjöfart och Samhälle
TeliaSonera Sverige AB
Skogsstyrelsen, Västra Götaland
Transportstyrelsen
Statens Geotekniska Institut
Sveriges geologiska undersökning
Svenska Kraftnät
Energimyndigheten
Swedegas AB
Vattenfall Eldistribution AB
FM/HKV

Kommunstyrelsen i:
Vänersborgs kommun
Lilla Edets kommun
Uddevalla kommun
Ale kommun
Alingsås kommun
Essunga kommun
Grästorps kommun

Länsstyrelsen/
Enheten för skydd och säkerhet
Kulturmiljöenheten
Landsbygdsenheten
Miljöskydds-enheten
Naturvårdsenheten
Vattenvårdsenheten
Rättsenheten
Staben
Samby, enl. expeditionslista